

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 442

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 13 september 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Open Monumentendag 2017 - Evaluatie

In Vlaanderen vond op 10 september 2017 de 29ste editie van Open Monumentendag plaats. Heel wat plaatsen in Vlaanderen openden daarom hun deuren. Voor het eerst viel dit evenement samen met de Dag van de Architectuur. Een mooie keuze om het samengaan van oud en nieuw op deze dag in de kijker te plaatsen. Ongeveer 400.000 mensen zouden deelgenomen hebben aan Open Monumentendag. Ongeveer hetzelfde aantal als vorig jaar. Zij konden in 232 steden en gemeenten ongeveer 600 archeologische sites, landschappen en monumenten bezoeken.

Even ter vergelijking. Ook in Nederland vierde men tijdens hetzelfde weekend Open Monumentendag. Daarop zijn op twee dagen 950.000 mensen afgekomen. Hun thema was Boeren, burgers en buitenlui. In Wallonië namen 300.000 mensen deel aan hun versie van Open Monumentendag.

In Brugge koos men voor een centraal thema, met name 'de Brugse academie', die haar 300ste verjaardag vierde. Twintig historische gebouwen openden voor deze gelegenheid speciaal de deuren. Voor deze beperkte rondleidingen in kleine groepen diende men echter op voorhand reeds een reservatie te maken. Opvallend was dat hierdoor minder monumenten vrij en toegankelijk bleken te zijn voor het grote publiek. Resultaat is dat de rondleidingen al heel snel volgeboekt waren. Mensen blijken nog altijd benieuwd om even achter de schermen te kijken in plaatsen waar ze anders niet binnen mogen. Vraag is of we niet terug naar de bron moeten. Waarom focussen we ons niet terug op de initiële doelstelling – namelijk zoveel mogelijk monumenten openstellen voor zoveel mogelijk mensen om zo erfgoed toegankelijk te maken voor het grote publiek.

1. Hoeveel sites openden op 9 en 10 september voor Open Monumentendag hun deuren? Hoeveel activiteiten vonden er plaats? Hoeveel rondleidingen? Voor hoeveel sites was dit de eerste maal dat men zijn deuren opende voor het grote publiek?
2. Hoeveel rondleidingen/activiteiten/sites waren gedurende het hele weekend open? Is dit een stijgende trend in vergelijking met de afgelopen jaren?
3. Hoeveel initiatieven hebben zich dit jaar online geregistreerd? Hoeveel initiatieven hebben zich in vergelijking geregistreerd langs de oude weg van de lokale comités? Graag een overzicht per provincie. Welke trend is hier merkbaar in vergelijking met de voorbije jaren?

4. Tot hoelang kon men dit jaar registreren om een monument open te stellen? Hoe garandeert de minister kwaliteitscontrole wanneer het mogelijk is om twee dagen voor Open Monumentendag nog een locatie op te geven?
5. Hoeveel nieuwe lokale organisatoren hebben zich gemeld?
6. Wat is de totale subsidie van de Vlaamse overheid aan Open Monumentendag 2017? Wat was dit bedrag voor 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016?
7. Op basis van welke indicatoren evalueert de minister Open Monumentendag enerzijds en de doelstelling van Herita vzw anderzijds om Open Monumentendag in goede banen te leiden?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 442 van 13 september 2017

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. Tijdens Open Monumentendag 2017 vonden er in totaal 1025 activiteiten plaats op 698 sites. Van die 1025 activiteiten waren er 379 begeleide rondleidingen en 56 al dan niet begeleide wandel- of fietsroutes. Het aantal nieuwe sites bedroeg 130, wat neerkomt op 18,6% van het totale aantal.
2. Voor Open Monumentendag 2017 registreerde Herita 1025 activiteiten. Onder 'activiteiten' vallen voornamelijk openstellingen, gegidste rondleidingen, tentoonstellingen en al dan niet begeleide wandelingen en fietsroutes.

In 2016 waren er 875 activiteiten. Dat betekent voor 2017 een stijging met 17%. Het is nog te vroeg om over een stijgende trend te spreken, maar de dalende trend van de voorbije jaren lijkt in elk geval gestopt.

Open Monumentendag was in Vlaanderen op zondag 10 september. Op zaterdag 9 september organiseerde Herita een 15-tal exclusieve, betalende activiteiten voor haar leden, die nagenoeg allemaal volzet waren. Door deze activiteiten apart te organiseren zorgt Herita ervoor dat het open karakter van Open Monumentendag behouden blijft.

3. Sinds 2015 is online registratie de enige mogelijkheid om voor een activiteit in te schrijven. Iedereen kan een activiteit aanmelden: particulieren, lokale overheden, intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten (IOED's), heemkringen, vzw's, ... via de website voor organisatoren (<https://sector.openmonumenten.be>). Daarin staat duidelijk uitgelegd hoe je een initiatief op een aantrekkelijke wijze kan voorstellen. Ook tijdens de infosessies over Open Monumentendag voor de sector wordt toegelicht hoe de registratie het beste gebeurt.
4. Officieel inschrijven op de sectorwebsite kon tot en met 21 juli 2017. Nadien konden potentiële organisatoren enkel nog inschrijven door de vraag rechtstreeks aan Herita te stellen. De projectleider Open Monumentendag van Herita beslist dan telkens in overleg om de activiteit al dan niet op te nemen in het volledige programma. In een aantal gevallen is vanuit Herita gevraagd om het programma nog bij te schaven om een kwalitatiever aanbod te voorzien. Dat is voor alle gevallen effectief gebeurd. Deze hernieuwde aanpak met vroegere inschrijvingsdatum maakt het voor Herita mogelijk om voldoende kwaliteitscontrole uit te voeren.
5. In 2017 waren er 367 lokale organisatoren, tegenover 287 in 2016. Dat zijn 80 nieuwe lokale organisatoren in vergelijking met vorig jaar.
6. De coördinatie van Open Monumentendag maakt integraal deel uit van de werking van Herita en krijgt geen aparte subsidie. Herita ontvangt sinds de fusie in 2012 jaarlijks een omvattende werkingssubsidie, die 2.208.699,22 euro bedraagt. Daarnaast komt het agentschap Onroerend Erfgoed jaarlijks voor ongeveer 6.500 euro tussen in de kosten voor de Regeringsmededeling.

7. Het agentschap Onroerend Erfgoed houdt het toezicht op de uitvoering van de meerjarige samenwerkingsovereenkomst 2015-2019 tussen het Vlaamse Gewest en Herita en gaat na of de vooropgestelde doelstellingen worden behaald. Die algemene doelstellingen worden geconcretiseerd in jaarlijkse actieplannen.

In de meerjarige samenwerkingsovereenkomst is er geen concrete bepaling over Open Monumentendag. In het actieplan 2017 zijn volgende doelstellingen en acties m.b.t. Open Monumentendag opgenomen:

- Operationele doelstelling: We groeien uit tot een grote ledenorganisatie zodat meer mensen minstens 1 keer per jaar onroerend erfgoed bezoeken.
 - Acties 2017: Er wordt een OMD-ledenzone georganiseerd daags voor OMD;
- Operationele doelstelling: We integreren OMD verder in het NOM (Netwerk Open Monumenten) zodat meer erfgoedorganisaties openstellen voor publiek.
 - Acties 2017: We communiceren actief over de voordelen van het netwerk, zodat OMD - organisatoren toetreding tot het NOM als voordeel ervaren.

Momenteel werken mijn kabinet en administratie samen met Herita om met een addendum bij de Samenwerkingsovereenkomst 2015-2019 de doelstellingen te herdefiniëren. Daarbij worden ook de doelstellingen m.b.t. Open Monumentendag geactualiseerd en verfijnd.

BIJLAGE

Actieplan Herita 2017